

Drugostopenjski študijski program

ETNOLOGIJA IN KULTURNA ANTROPOLOGIJA

Oddelek
za etnologijo
in kulturno
antropologijo

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

Podatki o programu

naziv: Drugostopenjski študijski program

Etnologija in kulturna antropologija

trajanje: 2 leti

točke: 120 kreditnih točk po ECTS

Študijski program ima naslednje smeri:

- **Etnologija in kulturna antropologija – enopredmetna smer,**
- **Etnologija in kulturna antropologija – dvopredmetna smer.**

Pri dvopredmetni smeri je nujna povezava z drugim dvopredmetnim študijskim programom oziroma dvopredmetno smerjo. Dvopredmetno študijsko smer Etnologija in kulturna antropologija je mogoče kombinirati z vsemi dvopredmetnimi študijskimi programi oz. smermi, ni pa je mogoče kombinirati z dvopredmetnimi pedagoškimi študijskimi programi oz. smermi, razen z dvopredmetno pedagoško smerjo Andragogika in dvopredmetnim pedagoškim študijskim programom Pedagogika.

Opis programa

Glavna značilnost etnologije in kulturne antropologije je v tem, da spremlja in skuša razumeti načine človeškega življenja izkustveno (etnografsko), a tudi primerjalno (etnološko) in vsečloveško (antropološko). Njeno znanje je najprej usmerjeno v vsakdanjo prakso, ponuja pa tudi odgovore na večna vprašanja človeštva: od njegove evolucije do specifik človeške kulture v njeni mnogoterosti. Antropologi in antropologinje, etnologi in etnologinje uporabljajo svoja najbolj splošna znanja o človeštvu za razumevanje najbolj konkretnih vsakdanjih praks doma in po svetu ter v katerihkoli družbenih skupinah v kateremkoli času. Študij je namenjen tistim, ki jih je etnologija oz. kulturna antropologija navdušila že na prvi stopnji, a tudi tistim, ki jih zanima preučevanje raznolikosti človeškega življenja.

Poleg splošnih znanj o mnogoterih načinih življenja obsega magistrski študijski program etnologije in kulturne antropologije tudi ključne vsebine za razumevanje in delovanje na področju kulturne dediščine, muzealstva in konservatorstva. Izbirne vsebine ponujajo poglobljene predstavitve slovenske tradicionalne kulture in njenih sodobnih izzivov, različne antropološke usmeritve (od urbane do medicinske antropologije) in druge praktične veščine (npr. antropologijo in pisanje).

Raziskovalci in raziskovalke s področja kulturne antropologije in etnologije pridobivajo svoja znanja o načinih življenja z neposrednim opazovanjem ter soudeležbo na terenu, zato program obsega pridobivanje teoretskih znanj in praktičnih veščin. Teoretska znanja obsegajo zgodovinske preglede razvoja discipline in njene posamezne usmeritve v sodobnem času. Študentje pridobivajo praktične veščine

z aktivno udeležbo na terenskih vajah, praksah in s samostojnim raziskovalnim delom, ki se konča s pisanjem magistrskega dela.

Študijski program združuje antropološko teorijo, pregled meja in izzivov etnografskega raziskovanja, a tudi prakso in vaje, na katerih prihajajo študentje in študentke v neposredni stik z ljudmi na terenu. Študij etnologije in kulturne antropologije združuje poznavanje svetovnih kultur in domačih načinov življenja ter omogoča izbiro širšega nabora sodobnih antropoloških usmeritev, ki v dveh letih študija zadovoljijo še tako zvedavega duha.

Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo sodi med mednarodno najbolj dinamične oddelke na univerzi, saj ima vzpostavljene številne formalne in neformalne stike s partnerji po vsem svetu. Vsako leto gosti nekaj tujih predavateljev in predavateljic, njegovi sodelavci in sodelavke pa predavajo na tujih univerzah. Oddelek organizira tudi poletne šole, raziskovalne tabore in večje ali manjše, mednarodne in domače znanstvene posvete. Poleg pogodb za študijsko izmenjavo v Evropi ima oddelek tesne stike z oddelki v drugih delih sveta, od Afrike do Azije, sodeluje v evropski univerzitetni povezavi Eutopia in v regionalnih povezavah, kot je balkanski Border Crossing Network.

V trenutni obliki programa je mogoče obiskovati dvopredmetno in samostojno smer študija. Prva predvsem seznanja študente in študentke s temeljnimi etnološkimi in antropološkimi temami in pristopi, v samostojni smeri študija pa teoretske in usmeritvene predmete nadgrajujejo tudi terenske vaje in projektno delo. Študij je dinamičen ter se sklene z obsežnim samostojnim raziskovalnim delom študenta in študentke, z magistrskim delom. S tem lahko prevzamejo odgovornost za samostojno strokovno delo na področju etnologije in kulturne antropologije.

Predmetnik – ETNOLOGIJA IN KULTURNA ANTROPOLOGIJA: enopredmetna smer

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. letnik					
1. Antropologija Mediterana E	30		30	60	5
2. Etnologija Balkana E	30	60		90	6
3. Evropska tradicijska verovanja E	30		30	60	5
4. Etnološke regionalne raziskave Slovenije E	30	10	20	60	5
5. Materialna kultura	30			30	3
6. Politična antropologija	30			30	3
7. Antropologija religije E	30		30	60	5
8. Urbana in transnacionalna antropologija	30			30	3
9. Epistemologija vsakdanjega življenja E	30		30	60	5
10. Antropologija globalizacije	30			30	3
11. Strokovno-izbirni predmet 1	60			60	6
12. Strokovno-izbirni predmet 2	30	60		90	6
13. Praksa					2
14. Zunanji izbirni predmet	30			30	3
2. letnik					
15. Sodobno konservatorstvo	30			30	3
16. Sodobna muzeologija	30			30	3
17. Vizualno v antropologiji	30			30	3
18. Medicinska antropologija	30			30	3
19. Strokovno-izbirni predmet 1	90			90	9
20. Strokovno-izbirni predmet 3		60		60	3
21. Magistrski seminar			30	30	3
22. Magistrsko delo E					21
23. Zunanji izbirni predmet	120			120	12

Nabor strokovnih izbirnih predmetov

		predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Strokovno-izbirni predmet 1	Antropologija hrane in prehranjevanja	30			30	3
	Antropologija in politike v Afriki	30			30	3
	Antropologija nasilja	30			30	3
	Antropologija popularne glasbe	30			30	3
	Antropologija telesa in gibanja	30			30	3
	Etnologija evropskih posocialističnih dežel	30			30	3
	Lingvistična antropologija	30			30	3
	Psihološka antropologija	30			30	3
	Sodobna urbana folklor	30			30	3
	Sodobne težnje v socialni in kulturni antropologiji	30			30	3
2. Strokovno-izbirni predmet 2	Antropologija in pisanje	30	60		90	6
	Antropologija prava	30	60		90	6
	Antropologija prostora	30	60		90	6
	Historična antropologija	30	60		90	6
	Popularne kulture	30	60		90	6
	Sodobne migracije, državljanstvo in etnične manjšine	30	60		90	6
3. Strokovno-izbirni predmet 3	Antropologija in politike v Afriki – vaje		60		60	3
	Medicinska antropologija – vaje		60		60	3
	Sodobna muzeologija – vaje		60		60	3
	Sodobno konservatorstvo – vaje		60		60	3
	Vizualno v antropologiji – vaje		60		60	3

Predmetnik – ETNOLOGIJA IN KULTURNA ANTROPOLOGIJA: dvopredmetna smer

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. letnik					
1. Etnologija Balkana D	30			30	3
2. Etnološke regionalne raziskave Slovenije D	30			30	3
3. Antropologija religije D	20		10	30	3
4. Urbana in transnacionalna antropologija	30			30	3
5. Epistemologija vsakdanjega življenja D	30			30	3
6. Strokovno-izbirni predmet 1	90			90	9
7. Strokovno-izbirni predmet 2	30	60		90	6
2. letnik					
8. Materialna kultura	30			30	3
9. Strokovno-izbirni predmet 1	60			60	6
10. Strokovno-izbirni predmet 2	30	60		90	6
11. Magistrski seminar			30	30	3
12. Magistrsko delo D					12

Nabor strokovnih izbirnih predmetov

		predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Strokovno-izbirni predmet 1	Antropologija globalizacije	30			30	3
	Antropologija hrane in prehranjevanja	30			30	3
	Antropologija in politike v Afriki	30			30	3
	Antropologija Mediterana D	30			30	3
	Antropologija nasilja	30			30	3
	Antropologija popularne glasbe	30			30	3
	Antropologija telesa in gibanja	30			30	3
	Evropska tradicijska verovanja D	30		30	60	6
	Etnologija evropskih posocialističnih dežel	30			30	3
	Lingvistična antropologija	30			30	3
	Medicinska antropologija	30			30	3
	Politična antropologija	30			30	3
	Psihološka antropologija	30			30	3
	Sodobna muzeologija	30			30	3
	Sodobna urbana folklor	30			30	3
	Sodobne težnje v socialni in kulturni antropologiji	30			30	3
	Sodobno konservatorstvo	30			30	3
Vizualno v antropologiji	30			30	3	
2. Strokovno-izbirni predmet 2	Antropologija in pisanje	30	60		90	6
	Antropologija in politike v Afriki D	30	60		90	6
	Antropologija prava	30	60		90	6
	Antropologija prostora	30	60		90	6
	Historična antropologija	30	60		90	6
	Medicinska antropologija D	30	60		90	6
	Popularne kulture	30	60		90	6
	Sodobna muzeologija D	30	60		90	6
	Sodobne migracije, državljanstvo in etnične manjšine	30	60		90	6
	Sodobno konservatorstvo D	30	60		90	6
	Vizualno v antropologiji D	30	60		90	6

Vsebinska predstavitev izbranih predmetov

Urbana in transnacionalna antropologija

Predmet obsega pregled terminologije in razvoja urbane ter transnacionalne antropologije, njenih specifik in predmeta raziskave, kratek pregled zgodovine urbane antropologije, posebnosti življenja v mestih, mešanja prebivalstva in drugih kompleksnih pojavov v urbanih okoljih ter se dotakne svetovnih mest.

Etnologija Balkana

Predmet obravnava zgodovino preučevanja kulture in načina življenja v JV Evropi, pregled tujih in domačih avtorjev, geografske, politične, zgodovinske in kulturne meje na Balkanu, Balkan kot stičišče in mejo med Vzhodom in Zahodom, razkroj tradicionalne kulture in modernizacijo.

Evropska tradicijska verovanja

Predmet predstavi folklorno gradivo in komparativne raziskave evropskih tradicijskih verovanj ter funkcije teh verovanj. Specifične teme so npr. koncepti prostora in časa, predstave o smrti, verovanja o duši, ljudeh z nadnaravnimi sposobnostmi, volkodlakih, bajnih bitjih, čarovništvu, magiji, šamanizmu itd.

Etnološke regionalne raziskave Slovenije

Predstavljen je razvoj regionalizma na Slovenskem, temeljni metodološki in terminološki problemi regionalizma, sestavine regionalizmov v zgodovinskem razvoju, sestavine regionalizmov v sodobnih družbah, regionalizmi Slovenije v odnosu do evropskih regionalizmov ter uporabnost spoznanj za sodobne družbe.

Materialna kultura

Pri predmetu spoznamo zgodovino preučevanja materialne kulture, pri tem pa se osredotočamo na izbrane teme: modo, oblačilno kulturo, prehrano, notranjo opremo, orodja, igre in igrače, tehnično dediščino in razvoj civilizacije, stroje, promet, kibernetiko in informatiko, materialno kulturo in muzejske zbirke, premično in nepremično kulturno dediščino.

Politična antropologija

Predmet obravnava problematiko oblasti in države, teritorialno načelo oblasti proti sorodstvenemu, zgodovino družbenih konstrukcij Zahoda, »ljudstva brez zgodovine« in pokolonialistični diskurz, antropologijo države in primere iz slovenske politične zgodovine in sedanjosti ter primere z vsega sveta.

Antropologija religije

Predmet postavi antropološki okvir razumevanja religij s predstavitvijo temeljnih pojmov, tipologije, smeri, šol in metode. Osvetli empirične manifestacije religije in teoretsko ločevanje med človekovo religioznostjo, vsebinami religijskih svetov in družbenimi funkcijami religije ter predstavi etnografske primere sekularnih in religijskih družbenih gibanj.

Epistemologija vsakdanjega življenja

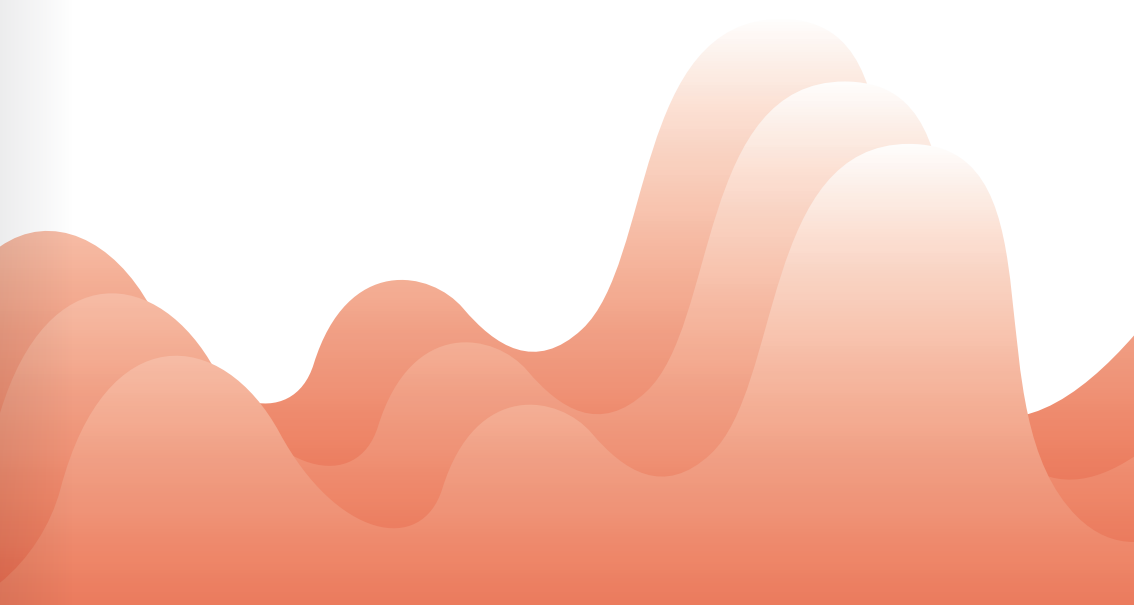
Predavanja opredelijo domete antropološkega in etnološkega znanja, seminarsko delo prinaša projektno preizkušanje tega znanja v praksi. Osrednje teme in koncepti: teorija in filozofija znanosti, episteme, techne in scientia; teorija in metoda, indukcija, dedukcija. Znanstveni podatek in znanstvena trditev.

Sodobna muzeologija

Predmet predstavi novo in kritično muzeologijo, muzeje in v prihodnost naravnane muzejske raziskave, temeljne koncepte novih muzejev v Evropi in v svetu, razmerja med muzeji, dediščino in identiteto, muzeje kot kulturne institucije, multikulturalnost, pluralnost in družbeno vključevanje, razstavo kot medij interpretacije in komunikacije.

Vizualno v antropologiji

Poudarek predavanj je na teoretskih in metodoloških vprašanjih, ki so se odpirala in se še odpirajo v polju vizualne antropologije. Vsebine vključujejo še zgodovino vizualne antropologije in etnografskega filma, razmerje med pisnim in vizualnim, kritično oceno rabe vizualnih reprezentacij v antropologiji, film, fotografijo in vizualne tehnike.

Pogoji za dokončanje programa

Za dokončanje študijskega programa mora študent oz. študentka opraviti vse študijske obveznosti, kot so določene z akreditiranim predmetnikom in učnimi načrti posamezne smeri v študijskem programu, v skupnem obsegu 120 (enopredmetna smer) oziroma 60 KT (dvopredmetna smer). Študenti oz. študentke dvopredmetnih smeri morajo za dokončanje celotnega študija opraviti tudi vse obveznosti pri drugi disciplini v skupnem obsegu 60 KT, skupaj torej 120 KT.

Strokovni profil in veščine

Diplomanti in diplomantke magistrskega programa Etnologija in kulturna antropologija so usposobljeni za samostojno raziskovalno, aplikativno in razvojno delo, najuspešnejši pa lahko nadaljujejo študij na tretji stopnji. Posebna odlika študija etnologije in kulturne antropologije je usposobljenost za terensko delo in za delo z ljudmi v različnih kulturnih kontekstih. Dobro poznavanje načinov življenja in kulturne raznolikosti jim odpira vrata za delovanje v različnih javnih in zasebnih institucijah, lahko pa delujejo tudi samostojno.

Kot samostojni strokovnjaki in strokovnjakinje znajo pridobiti potrebne informacije in prepoznati vzorce delovanja družbenih skupin ter to znanje uporabiti tudi v praksi. Razumejo in prepoznajo kulturno dediščino, tradicije, izročila in vsakdanje prakse ter jih znajo tudi varovati in predstavljati javnosti. Imajo izkušnjo raziskovanja v podeželskih in mestnih okoljih ter se lahko vključujejo v gospodarske, družbene in kulturne dejavnosti, poznajo pa tudi druge načine življenja, tako da lahko delujejo tudi v medijih, na področju javnih politik, migracij, javnega zdravja in izobraževanja, religije, popularne kulture, v dokumentacijskih centrih, knjižnicah in podobnih ustanovah. Predvsem pa so usposobljeni za samostojno delo v muzejih in na področju varstva kulturne dediščine.

Diplomanti in diplomantke dvopredmetnega študija povezujejo svoja etnološka znanja in veščine s še eno humanistično ali družboslovno disciplino.

Zaposlitvene možnosti

Zaradi posebne pozornosti, ki jo program namenja dediščinskim znanjem, se lahko diplomanti in diplomantke magistrskega programa Etnologija in kulturna antropologija zaposlujejo v muzejih, na Zavodu za varstvo kulturne dediščine in v drugih dediščinskih institucijah. Svoje znanje lahko učinkovito uporabijo tudi v drugih kulturnih, upravnih, lokalnih, državnih in nevladnih institucijah ter v izobraževalnih in gospodarskih organizacijah. Diplomanti in diplomantke so usposobljeni za delo z ljudmi v različnih kulturnih kontekstih, zato je obseg možnih zaposlitev in dejavnosti zelo širok. Marsikdo se odloči tudi za samostojno podjetniško pot ali samozaposlitev na področju kulturnih dejavnosti.

Poleg zaposlitev na širšem področju kulture, tudi sodobne popularne kulture, se lahko zaposlujejo v državni upravi, kot svetovalci in svetovalke na ministrstvih in v parlamentu, zlasti na področjih zunanje politike, manjšin, migracijske in azilne politike ter tudi v ustanovah javnega zdravja. Zaposlujejo se v t. i. svobodnih poklicih, delujejo tudi v novinarstvu in medijih ter v založništvu. Ob poznavanju specifičnosti slovenskih območij se zaposlujejo v lokalnih okoljih, v naravnih in krajinskih parkih ter razvojnih centrih. Vse več delovnih mest se odpira tudi v gospodarstvu in turizmu. Veliko priložnosti najdejo tudi v nevladnem sektorju in okoljevarstvu.

Kontakti za nadaljnje informacije

Oddelčno tajništvo

Mojca Bele
mojca.bele@ff.uni-lj.si
Soba 011, Zavetiška 5, Ljubljana

Telefon

+386 1 241 15 20

Uradne ure

od ponedeljka do petka
od 11.00 do 13.00

Skrbnik študijskega programa

Rajko Muršič
rajko.mursic@ff.uni-lj.si

Spletna stran oddelka

<https://etnologija.ff.uni-lj.si/>

Za dodatne informacije o študiju se lahko obrnete tudi neposredno na študente in študentke Filozofske fakultete, in sicer na e-poštni naslov tutorstvo@ff.uni-lj.si.

Zakaj študirati etnologijo in kulturno antropologijo

»Ko sem zaključevala študij etnologije in kulturne antropologije na dodiplomskem programu, se mi je zdelo, da bi mi nekaj manjkalo, če bi z antropologijo zaključila na tisti točki. Mislim, da študij na drugi stopnji dopušča še več svobode v smislu lastnega razvoja, saj se lahko zaradi pestrosti predmetnika in s pomočjo izbirnih predmetov usmerimo v smer lastnih zanimanj. Med študijem antropologije ponotranjimo kritičen in celosten način gledanja na svet in stvari, ki ga ne bi mogli pridobiti nikjer drugje, saj je nenazadnje antropologija tista veda, ki združuje preteklost, sedanjost in prihodnost vsega človeškega.«

– Eva Maloubr, študentka drugostopenjskega programa Etnologija in kulturna antropologija

»Na Filozofski fakulteti sem kot dvopredmetna študentka sociologije, etnologije in kulturne antropologije raziskovala, spoznavala svet, svoj lastni dom in samo sebe. Študij me je za življenje opremil s široko paleto znanj, z občutkom družbene odgovornosti ter s sposobnostjo analitičnega in kritičnega razmišljanja. Ti vidiki so relevantni ne samo pri znanstvenem raziskovanju, kjer se trenutno kalim, ampak na vseh delovnih področjih – od izobraževanja, marketinga, kadrovanja in do političnega predstavnštva. Študij humanistike in družboslovja ni pomemben le zato, ker postavlja ogledalo lastni družbi. S svojim znanjem in izkušnjami slednjo ustvarja bolj empatično, strpno, razumevajočo, vključujočo, in posledično bolj prijazno za vse, kar je bistveno.«

– Manca Račič, diplomantka študijskih programov Sociologija kulture ter Etnologija in kulturna antropologija, mlada raziskovalka na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo